

ВЕЗНИЦИ, УЗВИЦИ, РЕЧЦЕ

ВЕЗНИЦИ

Ана **и** Сара седе заједно. Позваћу сутра Ану **или** Сару.

Мама је спремила воћну тарту **и** укусан сладолед.

Ана учи хемију, **а** Сара слуша музику. Он је изашао напоље, **али** се брзо вратио.

ВЕЗНИЦИ СУ НЕПРОМЕНЉИВЕ РЕЧИ КОЈИМА СЕ ПОВЕЗУЈУ РЕЧЕНИЧНИ ДЕЛОВИ ИЛИ РЕЧЕНИЦЕ. ВЕЗНИЦИМА СЕ ИСТОВРЕМЕНО ОЗНАЧАВА И ПРИРОДА ТЕ ВЕЗЕ.

У зависности од тога какву везу означавају, везници могу бити:

1. **НЕЗАВИСНИ (НАПОРЕДНИ)** – повезују речи, скупове речи или реченице који имају исту функцију у реченици.
Саставни: И, ПА, ТЕ, НИ, НИТИ
Супротни: А, АЛИ, НО, НЕГО, ВЕЋ
Раставни: ИЛИ
2. **ЗАВИСНИ** – стоје на почетку зависних реченица и одређују њихово значење и врсту.
Пр. ДА, ЈЕР, ПОШТО, ЧИМ, ДОК, ИАКО, АКО...

УЗВИЦИ

Одређени гласови или скупови гласова у језику означавају различита осећања, стања и расположења и они су лична, спонтана реакција на оно што се у неком тренутку дешава. Подвуци такве речи у следећим реченицама.

- Ђао, шта има?
- Ух, хемичарка пита баш цео час!
- Јао, па ја не знам последње три лекције! Ево, сигурно ми даје један – трас, право у дневник!
- Их, какви сте! Не паничите одмах!
- Пст! Ево долази!

УЗВИЦИ СУ НЕПРОМЕНЉИВА ВРСТА РЕЧИ КОЈИМА СЕ ИСКАЗУЈУ РАСПОЛОЖЕЊА И ОСЕЋАЊА, КОЈИМ СЕ НЕКО ИЛИ НЕШТО ДОЗИВА ИЛИ СЕ ПОДРАЖАВА НЕКИ ЗВУК.

ПОДЕЛА УЗВИКА ПО ЗНАЧЕЊУ	
За изражавање јаких осећања	ОХ, УХ, ЈАОЈ, ИХ, УРА, ОХО, АХ...
За дозивање или скретање пажње	ХЕЈ, ОЈ, ЕЈ, АЛО, ПСТ...
За дозивање или терање животиња	МАЦ, ПИС, ШИЦ, ИШ...
За опонашање звукова из природе	БУМ, ТРАС, ФИЈУ, ШЉИС, ТРАС...

РЕЧЦЕ

- Ух, **да ли** сте чули? Хемичарка пита цео час! Можеш **ли** да верујеш?

- Јао, **зар** је могуће? **Сигурно** ми даје један - трас, право у дневник!

- Их, какви сте! **Не** паничите одмах!

- Пст! **Ево** долази! **Можда** неће **баш** нас!

РЕЧЦЕ СУ НЕПРОМЕНЉИВЕ РЕЧИ КОЈЕ ОЗНАЧАВАЈУ ЛИЧНИ СТАВ ГОВОРНИКА ПРЕМА САДРЖАЈУ РЕЧЕНИЦЕ. ТО СУ ПОМОЋНЕ РЕЧИ КОЈИМА СЕ НЕШТО ИСТИЧЕ И НЕМАЈУ СЛУЖБУ У РЕЧЕНИЦИ.

Могу бити:

- потврдне речце: ДА
- одричне речце: НЕ
- упитне речце: ЛИ, ДА ЛИ, ЗАР
- показне речце: ЕВО, ЕНО, ЕТО
- повратна речца СЕ
- заповедна речца НЕКА
- узвична речца АЛА
- речце за истицање: БАШ; БАР, ЧАК
- закључна речца ДАКЛЕ
- супротне речце: МЕЂУТИМ, ПАК
- речце за исказивање личног става (модалне): МОЖДА, ЗАИСТА, НАРАВНО, ВАЉДА, ВЕРОВАТНО, СИГУРНО...

ЗАДАТАК:

Издвој из реченица све везнике, узвике и речце:

Не, то сигурно нико није рекао.

Ју, ју, не могу да дођем себи.

Еј, откуда ти? Баш си ме изненадио!

Јао не питај! Покидао ми се ланац на бициклу па сам пошао да га довезем, ваљда је већ поправљен.

